



# GIMTOJI KALBA (LENKŲ)

## Įskaitos temos ir klausimai

**2010 m. balandžio 23 d. (antroji įskaitos diena)**

### **PAAIŠKINIMAI**

- Mokinys, pasakęs temą, turi išsitraukti vieną iš trijų klausimų variantų.
- Mokinys 20 min. ruošiasi atsakinėti **vienu klausimu iš 4 pateiktų**, iki 5 min. kalba pasirinktu klausimu ir iki 5 min. kalbasi su egzaminuotoju.
- Mokinio atsakinėjimas vertinamas vadovaujantis Lietuvių, rusų, lenkų, baltarusių, vokiečių gimtosios kalbos įskaitos programoje pateikta kalbos įskaitos vertinimo lentelė. Vertintojas vertinimą įrašo įskaitos vertinimo lape, kurio forma įdėta duomenų perdavimo sistemoje KELTSAS.



**1. Każda epoka tworzy bohaterów na miarę swoich czasów**

1. Wizerunek Sarmaty w literaturze polskiej.
  2. Buntownicza postawa młodych w utworach różnych epok
  3. „Służyć poczciwej sławie“, „być lwem i lisem“, „pracować u podstaw“. Odwołując się do wybranych lektur, przedstaw i oceń różne modele patriotyzmu.
  4. W kręgu sympatii i niechęci. Które postacie literackie budzą Twoją aprobatę, a które oceniasz negatywnie?
- 

**2. Wędrowka jako inspiracja twórczości literackiej**

1. Obrazy obcych krajów, odzwierciedlone w literaturze polskiej.
  2. Bohater-tułacz. Do którego z bohaterów literackich, według Ciebie, najbardziej pasuje to określenie? Dlaczego?
  3. Tęsknota za utraconą ojczyzną w liryce emigrantów polskich. Rozwiń temat, dokonując analizy wybranych utworów.
  4. Wędrowki bohaterów literackich, których celem było poszukiwanie sensu życia.
- 

**3. „Obcy“ w literaturze polskiej. Wizerunki przedstawicieli innych kultur i narodów**

1. Galeria postaci „obcych“ w poemacie A. Mickiewicza „Pan Tadeusz“.
  2. Czy wizerunek Rosjanina w literaturze polskiej różnych epok jest niezmienny? Uzasadnij swoją odpowiedź.
  3. Czy literatura polska uczy tolerancji wobec innych kultur i narodów? Uzasadnij swoją odpowiedź.
  4. *Człowiek pośród obcych jest grajkiem bez fletu* (W. Sieroszewski). Przedstaw bohaterów literackich lub pisarzy polskich, których koleje losu ilustrują powyższą myśl.
- 

**4. *Miał być lepszy od zeszytych nasz xx wiek. Już tego dowieść nie zdąży...* (W. Szymborska).  
Literatura xx wieku z perspektywy współczesnego czytelnika**

1. Miłość, przemijanie, śmierć – tematy dominujące w twórczości J. Iwaszkiewicza.
2. Polska dramaturgia XX wieku – przedstaw wybrany utwór, omów poruszone w nim problemy i sposoby ich ujęcia.
3. Nadzieje i rozczarowania polskiego społeczeństwa w literaturze dwudziestolecia międzywojennego.
4. Wybitne pisarki polskie XX wieku (proza, poezja, dramat). Scharakteryzuj twórczość jednej z nich.

### 1. Każda epoka tworzy bohaterów na miarę swoich czasów

1. Dlaczego przegrał? Na podstawie powieści B. Prusa „Lalka“ przedstaw przyczyny porażki S. Wokulskiego.
  2. *Życie żyjęm innym niż większość...* Twoje rozważania o wybranych bohaterach literackich idących własną drogą.
  3. Bohater tragiczny w literaturze antycznej, romantycznej i współczesnej.
  4. Popularność postawy prometejskiej w literaturze.
- 

### 2. Wędrowka jako inspiracja twórczości literackiej

1. *Podróże kształcą wykształconych.* Rozważ słuszność tego twierdzenia, przywołując przykłady literackie.
  2. Wyprawa „za chlebem” jako smutna konieczność. Rozważ zagadnienie, przywołując przykłady literackie.
  3. *Jest to kraina dziwna, pełna tajemnic* (T. Konwicki). Literackie podróże na Litwę.
  4. Podróże Kordiana, bohatera dramatu J. Słowackiego, jako dorastanie do ideowych przełomów.
- 

### 3. „Obcy“ w literaturze polskiej. Wizerunki przedstawicieli innych kultur i narodów

1. Obraz współistnienia różnych kultur w powieści Cz. Miłosza „Dolina Issy“.
  2. Wrogowie czy przyjaciele? Skomplikowane stosunki polsko-rosyjskie jako temat w literaturze polskiej.
  3. Czy język decyduje o przynależności do określonego narodu? Rozważ temat na przykładach literackich.
  4. Czego Polacy mogliby się nauczyć od innych narodów? Podziel się swoimi spostrzeżeniami, przywołując przykłady z literatury i z życia.
- 

### 4. *Miał być lepszy od zeszyłych nasz XX wiek. Już tego dowieść nie zdąży...* (W. Szymborska). Literatura XX wieku z perspektywy współczesnego czytelnika

1. Tytuł jako klucz do interpretacji dramatu T. Różewicza „Kartoteka“.
2. Jakie gatunki, tematy i jacy bohaterowie mają współcześnie największe szanse w literaturze?
3. Czy doświadczenia drugiej wojny światowej zburzyły system wartości, czy tylko nim zachwiały? W odpowiedzi oprzyj się na przykładach literackich.
4. Codziennosc i niezwyklosc w literaturze XX wieku.

**1. Każda epoka tworzy bohaterów na miarę swoich czasów**

1. Ustosunkowanie się do zła jest sprawdzianem człowieczeństwa. Omów zagadnienie, odwołując się do literatury powojennej.
  2. Zosia i Telimena – dwa typy bohaterek w literaturze polskiej.
  3. Wygrali czy przegrali życie? Przedstaw i oceń postawy moralne wybranych bohaterów różnych epok.
  4. *Nie ma innego zaklęcia na szczęście, jak tylko umieć pracować* (M. Dąbrowska). Zaprezentuj bohaterów literackich, dla których codzienność, praca, zmaganie się z losem stanowią wartość życia.
- 

**2. Wędrowka jako inspiracja twórczości literackiej**

1. Droga w dalekie i nieznane zawsze była wyzwaniem dla śmiałków. Rozważ zagadnienie, przywołując przykłady literackie.
  2. Wędrowka do Ziemi Obiecanej – motyw, który przewija się w literaturze, od Starego Testamentu poczynając.
  3. *Każdy jest z nas Odysem, co wraca do swej Itaki* (L. Staff). Motyw podróży i powrotu w literaturze.
  4. Życie jest wędrowką, a człowiek pielgrzymem. Znajdź ilustrację tej myśli w literaturze różnych epok
- 

**3. „Obcy“ w literaturze polskiej. Wizerunki przedstawicieli innych kultur i narodów**

1. Polski pozytywizm a „kwestia żydowska“. Omów na przykładzie wybranych utworów pozytywistycznych.
  2. Wizerunek Litwina w literaturze polskiej.
  3. Wady i zalety życia w społeczeństwie wielonarodowym. Przedstaw ten temat, odwołując się do wybranych utworów literackich.
  4. *Kochaj bliźniego swego...* Twoje rozważania na temat tolerancji – z uwzględnieniem wybranych utworów literackich oraz publicystyki.
- 

**4. *Miał być lepszy od zeszyłych nasz XX wiek. Już tego dowieść nie zdąży...* (W. Szyborska).  
Literatura XX wieku z perspektywy współczesnego czytelnika**

1. „Przedwiośnie“ S. Żeromskiego – powieść o przełomie historycznym.
2. Dokument i fikcja – ich obecność i udział w prozie XX wieku.
3. Koncepcja szczęścia w twórczości pisarzy i poetów XX wieku.
4. Jaką prawdę o człowieku odkrywają twórcy literatury drugiej połowy XX wieku?

**1. Każda epoka tworzy bohaterów na miarę swoich czasów**

1. Czego nas, współczesnych, uczą bohaterowie biblijni? Jakie wyznawane przez nich wartości są ważne do dziś?
  2. *Wstrząsające wydarzenia życiowe odkrywają w ludziach prawdziwe osobowości, rodzą nowe postawy.* Rozwiń tę myśl polskiego pisarza XX wieku J. J. Szczepańskiego na przykładzie wybranych bohaterów literackich.
  3. Szaleni i rozważni – dwa sposoby kreowania bohatera w literaturze.
  4. Bohaterstwo – przeżytek czy wartość wciąż aktualna? Rozważ w oparciu o przykłady literackie.
- 

**2. Wędrowka jako inspiracja twórczości literackiej**

1. Odkrycia, których dokonują bohaterowie literaccy podczas swych podróży.
  2. Motyw pielgrzymy w literaturze.
  3. Sentymentalne powroty literackie do miejsc rodzinnych.
  4. Podróż w głąb siebie. Przywołaj przykłady bohaterów, dla których celem życia było poznanie samego siebie.
- 

**3. „Obcy“ w literaturze polskiej. Wizerunki przedstawicieli innych kultur i narodów**

1. Dzieje konfliktów polsko-krzyżackich – temat, popularny w literaturze XIX wieku.
  2. Obraz Żydów i stosunków polsko-żydowskich w literaturze różnych epok.
  3. Kresy w literaturze jako miejsce współistnienia różnych kultur i narodów.
  4. Na wybranych przykładach literackich omów różne aspekty cudzoziemskości – obyczajowe, psychologiczne, egzystencjalne.
- 

**4. *Miał być lepszy od zeszyłych nasz XX wiek. Już tego dowieść nie zdąży...* (W. Szymborska).  
Literatura XX wieku z perspektywy współczesnego czytelnika**

1. Człowiek na drodze kariery. Rozważ ten temat na podstawie „Granicy“ Z. Nałkowskiej i współczesnych doświadczeń.
2. Poezja ocenia wiek XX. W swojej wypowiedzi oprzyj się na twórczości różnych poetów.
3. Polaków portret własny w literaturze XX wieku.
4. Czy literatura i sztuka jest zależna od życia społecznego i układów politycznych? Omów to zagadnienie na podstawie wybranych utworów.

23 04 2010

1. KAŻDA EPOKA TWORZY BOHATERÓW NA MIARĘ SWOICH CZASÓW

---

23 04 2010

2. WĘDRÓWKA JAKO INSPIRACJA TWÓRCZOŚCI LITERACKIEJ

---

23 04 2010

3. „OBCY“ W LITERATURZE POLSKIEJ. WIZERUNKI PRZEDSTAWICIELI  
INNYCH KULTUR I NARODÓW

---

23 04 2010

4. *MIAŁ BYĆ LEPSZY OD ZESZŁYCH NASZ XX WIEK. JUŻ TEGO DOWIEŚĆ NIE ZDAŻY...*  
(W. SZYMBORSKA). LITERATURA XX WIEKU Z PERSPEKTYWY  
WSPÓŁCZESNEGO CZYTELNIKA